

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για τα αποθέματα ιχθύων στα Δυτικά Ύδατα και στα παρακείμενα ύδατα, και τις αλιευτικές δραστηριότητες εκμετάλλευσης των εν λόγω αποθεμάτων, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1139 για τη θέσπιση πολυετούς σχεδίου για τη Βαλτική Θάλασσα και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 811/2004, (ΕΚ) αριθ. 2166/2005, (ΕΚ) αριθ. 388/2006, (ΕΚ) αριθ. 509/2007 και (ΕΚ) αριθ. 1300/2008»

[COM(2018) 149 final — 2018/0074 (COD)]

(2018/C 440/29)

Μόνος Εισηγητής: ο κ. **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Αίτηση γνωμοδότησης του Συμβουλίου	12.4.2018
Αίτηση γνωμοδότησης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	16.4.2018
Νομική βάση	Άρθρα 43 παράγραφος 2 και 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Απόφαση του Προεδρείου της ΕΟΚΕ	17.4.2018
Αρμόδιο τμήμα	Γεωργία, αγροτική ανάπτυξη και περιβάλλον
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	5.9.2018
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	19.9.2018
Σύνοδος ολομέλειας υπ' αριθ.	537
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	182/1/2

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η θέσπιση πολυετούς σχεδίου αποτελεί κατάλληλο μέτρο διαχείρισης των δυτικών υδάτων, αν και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες της αλιείας στα βορειοδυτικά και νοτιοδυτικά ύδατα.

1.2. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο υπό εξέταση κανονισμός πρέπει να ευθυγραμμιστεί με τους στόχους της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΚΑΛΠ) και θα πρέπει επομένως να αναφέρεται η σημασία του κοινωνικοοικονομικού στοιχείου για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων.

1.3. Η ΕΟΚΕ ζητεί, μέσω της διαδικασίας της περιφερειοποίησης, να ανανεωθούν οι κατάλογοι των ειδών που επηρεάζονται από την πρόταση κανονισμού, δεδομένου ότι ορισμένα από αυτά δυσχεραίνουν τη διαχείριση της μεικτής αλιείας λόγω των χαμηλών αλιευμάτων, λόγω του γεγονότος ότι θεωρούνται παρεμπόδινα αλιεύματα ή ακόμη και εξαιτίας της απουσίας ποσοτώσεων σε ορισμένα κράτη μέλη. Το σημείο αυτό είναι ακόμα πιο σημαντικό με δεδομένη την επικείμενη έναρξη ισχύος της υποχρέωσης εκφόρτωσης και την εμφάνιση του φαινομένου των ειδών με περιοριστική ποσόστωση («choke species»), η οποία μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να οδηγήσει στην παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

1.4. Η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη να ενταθεί, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), η επιστημονική έρευνα για την καλύτερη γνώση της πραγματικής κατάστασης των αποθεμάτων ιχθύων, έτσι ώστε να αποφεύγεται, στο μέτρο του δυνατού, η εφαρμογή της προληπτικής προσέγγισης και να επιτυγχάνεται μακροπρόθεσμα η βιώσιμη αξιοποίηση των πόρων.

2. Κύρια σημεία της πρότασης της Επιτροπής

2.1. Με την πρόταση κανονισμού που εξετάζεται στην παρούσα γνωμοδότηση επιδιώκεται η θέσπιση ενός ενιαίου σχεδίου διαχείρισης για τα αποθέματα βενθοπελαγικών ιχθύων, συμπεριλαμβανομένων αυτών των βαθέων υδάτων, η αλιεία των οποίων πραγματοποιείται στα δυτικά ύδατα

2.2. Με το εν λόγω σχέδιο εξασφαλίζεται ότι τα εν λόγω αποθέματα θα αλιεύονται σύμφωνα με τις αρχές της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (ΜΒΑ), με γνώμονα την οικοσυστημική προσέγγιση της διαχείρισης της αλιείας, καθώς και την προληπτική προσέγγιση. Μέσω αυτών επιδιώκεται τόσο η ύπαρξη σταθερών αλιευτικών δυνατοτήτων με βάση τις τελευταίες επιστημονικές πληροφορίες όσο και η διευκόλυνση της εφαρμογής της υποχρέωσης εκφόρτωσης.

2.3. Η διαχείριση των αποθεμάτων θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το εύρος τιμών της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (F_{MSY} , όπου F η θνησιμότητα λόγω αλιείας) που συνιστά το Διεθνές Συμβούλιο για την Εξερεύνηση των Θαλασσών (ICES). Κατ' αυτόν τον τρόπο οι αλιευτικές δυνατότητες για ένα συγκεκριμένο είδος θα είναι εντός του χαμηλότερου δυνατού εύρους τιμών μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (F_{MSY}). Πάντως, θα είναι επίσης δυνατόν να ορίζονται αλιευτικές δυνατότητες σε χαμηλότερα επίπεδα από το εν λόγω εύρος τιμών ή —υπό ορισμένους όρους και υπό την προϋπόθεση ότι το σχετικό απόθεμα υπερβαίνει το όριο $MSY B_{trigger}$ (σημείο αναφοράς για τη βιομάζα αποθέματος αναπαραγωγής)— σύμφωνα με τον υψηλότερο διαθέσιμο δείκτη F_{MSY} τη δεδομένη χρονική στιγμή.

2.4. Σε κάθε περίπτωση οι αλιευτικές δυνατότητες ορίζονται κατά τρόπο ώστε οι πιθανότητες να μειωθεί η βιομάζα αποθέματος αναπαραγωγής κάτω από το οριακό σημείο αναφοράς για τη βιομάζα αποθέματος αναπαραγωγής (B_{lim}) να μην υπερβαίνει το 5%.

2.5. Κατά την κατανομή των εν λόγω αλιευτικών δυνατοτήτων, τα κράτη μέλη θα συνεκτιμούν την πιθανή σύνθεση των αλιευμάτων των σκαφών που συμμετέχουν στην αλιεία.

2.6. Ανατίθεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η αρμοδιότητα να λαμβάνει τεχνικά μέτρα, μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, σχετικά με τα χαρακτηριστικά ή τους περιορισμούς των αλιευτικών εργαλείων, με σκοπό τη βελτίωση της επιλεκτικότητας, τη μείωση των ανεπιθύμητων αλιευμάτων ή τη μείωση των επιπτώσεών τους στο οικοσύστημα, καθώς και σχετικά με τη θέσπιση ελάχιστων μεγεθών αναφοράς για τους σκοπούς της διατήρησης των αποθεμάτων και την υποχρέωση εκφόρτωσης.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η θέσπιση πολυετούς σχεδίου αποτελεί κατάλληλο μέτρο για την εξασφάλιση της εκμετάλλευσης των αλιευτικών πόρων σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα στα δυτικά ύδατα.

3.2. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι, κατά την επεξεργασία του σχεδίου, πρέπει να δοθεί προσοχή στις ιδιαιτερότητες και τις διαφορές μεταξύ των ζωνών αλιείας στα βορειοδυτικά και στα νοτιοδυτικά ύδατα, σύμφωνα με τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των στόλων, με τις αλιευτικές τους δραστηριότητες (μέθοδοι και πρακτικές) και με τη διάρκεια των αλιευτικών ταξιδιών.

3.3. Η ΕΟΚΕ οφείλει να εμμείνει στη θέση ότι το σχέδιο θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη όλων των στόχων της ΚΑΛΠ. Ως εκ τούτου, κατά τον καθορισμό των αλιευτικών δυνατοτήτων πρέπει να συνεκτιμώνται οι μελέτες κοινωνικοοικονομικού αντικτύπου και το όριο οικονομικής βιωσιμότητας για κάθε στοιχείο που καλύπτει ο κανονισμός, πτυχή που απουσιάζει από το κείμενο της πρότασης κανονισμού.

3.4. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις συνέπειες της εφαρμογής της προληπτικής προσέγγισης σε περιπτώσεις έλλειψης επιστημονικών δεδομένων σχετικών με την αλιεία ορισμένων ειδών, και για τις επιπτώσεις της στην άμεση μείωση των αλιευτικών δυνατοτήτων. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ προτρέπει τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για την έρευνα με σκοπό την αύξηση των γνώσεων όσον αφορά τα εν λόγω αποθέματα. Επιπλέον, πιστεύει ότι, σε περίπτωση που δεν είναι αναλυτικές οι επιστημονικές αξιολογήσεις για τα αλιευτικά αποθέματα, δεν θα πρέπει να μειωθεί σημαντικά το σύνολο των επιτρεπόμενων αλιευμάτων μέχρι να βελτιωθούν οι αξιολογήσεις.

3.5. Στις περιπτώσεις μεικτής αλιείας όπου εντοπίζονται προβλήματα ειδών με περιοριστική ποσόστωση, που περιλαμβάνονται στο σχέδιο, και τα οποία ενέχουν τον κίνδυνο να παραλύσει η αλιεία των κύριων στοχευόμενων ειδών, η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητο να εξεταστεί η δυνατότητα να αποκλειστούν τα είδη με περιοριστική ποσόστωση από το σύστημα του συνόλου επιτρεπόμενων αλιευμάτων, με τη λήψη εναλλακτικών μέτρων διαχείρισης, μέσω της περιφερειοποίησης, για τη διασφάλιση της καλής κατάστασης των πληθυσμών τους.

3.6. Οι ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με ορισμένα είδη και περιοχές προϋποθέτουν μια διαχείριση της αλιείας, η οποία, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να διευκολύνει την καθιέρωση υποπεριοχών διαχείρισης εντός της ίδιας διαίρεσης του Διεθνούς Συμβουλίου για την Εξερεύνηση των Θαλασσών. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συμπεριλάβει αυτήν τη δυνατότητα στον κανονισμό.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Στο άρθρο 1 παρατίθεται κατάλογος ειδών που δυσχεραίνει τη διαχείριση της μεικτής αλιείας, καθότι συμπεριλαμβάνει είδη βαθέων υδάτων που υπόκεινται στον δικό τους διαφοροποιημένο κανονισμό συνολικών επιτρεπόμενων αλιευμάτων και ποσοτώσεων, η διαχείριση των οποίων εξάλλου καθορίζεται για δύο έτη. Συνεπώς, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η συμπεριληψη ειδών αυτών προκαλεί σύγχυση. Η αλίευση των ειδών αυτών είναι χαμηλή ή μηδενική σε ορισμένα κράτη μέλη, και θεωρούνται παρεπιπτόντα αλιεύματα, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των μερυτσίδων (*Beryx spp*). Επιπλέον, το πελαγίσιο λυθρίνι (*Pagellus bogaraveo*) της διαίρεσης 9a παρουσιάζει ορισμένες ιδιαιτερότητες που σχετίζονται με τις αλιευτικές ζώνες (περιοχές του Ατλαντικού και της Μεσογείου, όπου δεν υπάρχει σύνολο επιτρεπόμενων αλιευμάτων ούτε ποσοτώσεις) και τη συμμετοχή αλιευτικών σκαφών από τρίτες χώρες. Επομένως, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν έχει νόημα να συμπεριληφθεί στον κατάλογο εφόσον δεν είναι γνωστό σε ποιο βαθμό οι εν λόγω χώρες είναι έτοιμες να εναρμονίσουν τον τρόπο διαχείρισής τους με τις αρχές και τα συμφέροντα της ΕΕ.

4.2. Υπάρχουν επίσης είδη, όπως το λαυράκι (*Dicentrarchus labrax*) και το νταούκι Ατλαντικού (*Merlangius merlangus*) στη διαίρεση 9a, τα οποία δεν υπόκεινται σε σύστημα συνόλου επιτρεπόμενων αλιευμάτων ή ποσοστώσεις και ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να απαλειφθούν από τον κατάλογο. Σε άλλα είδη όπως ο γάδος (*Gadus morhua*), το νταούκι Ατλαντικού (*Merlangius merlangus*) στην περιοχή 7 ή ο μπακαλιάρος εγκλεφίνος (*Melanogrammus aeglefinus*) ορισμένα κράτη μέλη έχουν πολύ μικρή ποσόστωση και άρα, ως θεωρούμενα είδη με περιοριστική ποσόστωση, ενδέχεται να είναι ιδιαίτερα περιοριστικά για ορισμένους στόλους. Η ΕΟΚΕ κρίνει επίσης αναγκαία τη διαγραφή τους από τον κατάλογο.

4.3. Παρατηρούνται επίσης ορισμένα σφάλματα στον ορισμό και το πεδίο εφαρμογής των λειτουργικών μονάδων καραβίδας (*Nephrops norvegicus*) και για τον λόγο αυτόν η ΕΟΚΕ κρίνει αναγκαία την αναθεώρησή τους.

4.4. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η εκτίμηση των αλιευτικών δυνατοτήτων σε συνάρτηση με τη μέγιστη βιώσιμη απόδοση, όπως προβλέπεται στα άρθρα 3, 4 και 5, προϋποθέτει ότι λαμβάνονται υπόψη μόνο οι μεταβλητές που συνδέονται με τη διατήρηση των αποθεμάτων ιχθύων. Το σχέδιο αυτό πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη όλων των στόχων της ΚΑΛΠ, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, χωρίς να επικεντρώνεται αποκλειστικά στις περιβαλλοντικές μεταβλητές και με τη συνεκτίμηση των αντίστοιχων κοινωνικών και οικονομικών, προς αποφυγή απότομων αλλαγών στις αλιευτικές δυνατότητες μεταξύ διαδοχικών ετών.

4.5. Με το σκεπτικό η ετήσια διαχείριση των αλιευτικών δυνατοτήτων να μην εμποδίζει την έναρξη της πολυετούς διαχείρισης, αλλά και να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη λήψη αποφάσεων, οι συννομοθέτες θα πρέπει να τροποποιήσουν το άρθρο 4 του προτεινόμενου σχεδίου διαχείρισης έτσι ώστε να προβλεφθεί μια νομική βάση για την έγκριση κανόνων εκμετάλλευσης που να συνάδουν με τις αρχές της ΚΑΛΠ, μέσω της περιφερειοποίησης.

4.6. Το άρθρο 5 παράγραφος 2 ορίζει ότι εφαρμόζεται η προληπτική προσέγγιση στη διαχείριση της αλιείας στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες δεν υπάρχουν επαρκείς επιστημονικές πληροφορίες. Η ΕΟΚΕ συνιστά να θεσπιστούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί στο πλαίσιο του σχεδίου, μέσω του ΕΤΘΑ, χάρη στους οποίους θα είναι δυνατόν να συγκεντρώνονται περισσότερες επιστημονικές πληροφορίες εμπρόθεσμα και με τη συχνότητα που απαιτείται για να αποφεύγεται η παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων.

4.7. Το άρθρο 9 προβλέπει ότι κατά την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων, τα κράτη μέλη θα συνεκτιμούν την πιθανή σύνθεση των αλιευμάτων των σκαφών που συμμετέχουν σε αλιεία μεικτού τύπου. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η αρχή αυτή εκτείνεται πολύ πέραν των όσων προβλέπονται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 σχετικά με τα κριτήρια για την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων μεταξύ των κρατών μελών.

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 2018.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER